

**СЕКЦІЯ: ІНСТРУМЕНТИ, МЕТОДИ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА  
ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ІДЕЇ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ДОШКИ  
FIGJAM У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Алека Галина Ігорівна**

доктор філософії з освітніх, педагогічних наук, старший викладач кафедри інформатики та  
прикладної математики,  
Криворізький державний педагогічний університет,  
galina.ivanova.2308@gmail.com

Повномасштабне вторгнення Російської федерації на територію України спричинило ряд викликів, що постали перед вищою освітою з часів пандемії COVID-19. Найвагомий з усіх – вимушена масова еміграція учасників освітнього процесу, що спонукає до звернення особливої уваги на механізми для нівелювання інтелектуального відтоку. Зважаючи на вимоги воєнного стану, одним з інструментів рееміграції є фундаментальна онлайн-освіта, що повинна передбачати використання сучасних технологій дистанційного навчання [1, с. 8].

Сучасні студенти – це покоління, що виросло на мобільних телефонах, планшетах та комп'ютерах, тому вимагає постійної зорової стимуляції, динамічного навчального процесу, який може зацікавити їх. Також, важлива характеристика, яку виділяють дослідники і яку слід враховувати у навчанні – це кліповість мислення. І проблемою стає те, що викладачі отримали освіту у інші часи. Для них, зазвичай, характерне системне мислення, а тому для них природним є прагнення забезпечити здобувачів освіти такими ж знаннями. Але глобальний розвиток суспільства вимагає умінь, які допоможуть швидко орієнтуватися у величезній масі різноспрямованих відомостей. Тому надзвичайно важливою є адаптація освітнього процесу закладів вищої освіти до особливостей кліпового мислення, пошуку шляхів використання його переваг у навчально-пізнавальній діяльності [3, с. 88–89].

Наші спостереження дають підстави констатувати, що сучасні студенти не мають потреби у написанні конспектів. Для них набагато простіше знайти необхідний матеріал за допомогою різних комп'ютерних пошукових систем. Отже, зростає необхідність у створенні такого освітнього середовища, яке б містило усю необхідну інформацію з дисципліни, було насичено схемами, малюнками тощо. Зазначене вище підкреслює необхідність поширення в освітньому процесі закладів вищої освіти онлайн-дошок.

Онлайн-дошка – це мережевий соціальний ресурс, призначений для спільної роботи зі створення та редагування зображень, документів, спілкування в реальному часі [2, с. 153].

FigJam – це інтерактивна онлайн-дошка, яка виконує не тільки функцію наочної демонстрації освітніх матеріалів, але і є інструментом спільної роботи з різними джерелами інформації.

Створити онлайн-дошку можна після реєстрації на сайті <https://www.figma.com/>. Створювати навчальний контент є можливість як у веб-версії, так і у додатку на комп'ютері (підтримується як Windows, так і macOS). Функціонал дошки дозволяє використовувати текст, зображення, гіперпосилання, геометричні примітиви, стікери, таблиці, інструменти для побудови блок-схем. Також при організації спільної роботи та роботи у групах корисними є інструменти «таймер» та вбудований «музичний плеєр». Серед вбудованих інструментів є «Секції», які доцільно використовувати для структурування матеріалу. Є також можливість розширити функціонал дошки FigJam завдяки використанню плагінів. Зокрема плагін PDF Viewer допоможе переглянути необхідні файли розширення pdf, а плагін Unsplash – додати зображення на обрану тематику без завантаження на комп'ютер.

Пакет «Professional» є безкоштовним після відповідної верифікації, як для викладача, так і для здобувача освіти. Для цього при реєстрації достатньо вказати корпоративну пошту, місце роботи/навчання, сферу викладання/навчання, силабус дисципліни, сайт закладу вищої освіти. Для викладача додатковим полем є посилання на курс, за яким здійснюється викладання. Після успішної верифікації користувачі не мають обмежень щодо створення інтерактивних дошок FigJam, мають можливість надавати доступ для редагування для будь-якого файлу, що створено у команді. Варто додати, що у пакеті «Professional» є можливість здійснювати аудіо-розмови. Для того, щоб почати аудіо-розмову, достатньо натиснути на зображення облікового запису, після чого обрати позначку навушників (рис. 1).

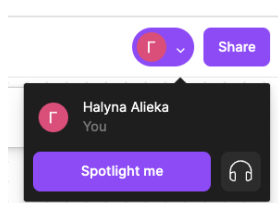


Рис.1. Діалогове вікно початку роботи

Всі здобувачі освіти, що входять до складу команди, отримають сповіщення про початок аудіо-розмови та зможуть до неї долучитися. Ця опція розширює можливості щодо форми взаємодії між студентами – замість зустрічі у Zoom та демонстрації екрану кожного із здобувачів освіти використати дошку FigJam із задалегідь підготовленими завданнями для кожного користувача. Робота на такій дошці дозволяє відстежувати активність кожного студента (поточне положення, переміщення, активність/неактивність). За потреби, студенти можуть вмикати мікрофон та задавати питання. Така форма взаємодії є вкрай актуальною при нестабільному інтернеті, ресурсів якого недостатньо для повноцінного перебування у Zoom-зустрічі.

Розглянемо можливості використання онлайн-дошки FigJam при вивченні дисципліни «Веб-дизайн» студентами 3-го курсу спеціальності 013 Початкова освіта, додатковою спеціалізацією Інформатика у початковій школі. Найпершою формою взаємодії може бути брейнштурм «Ваші асоціації до поняття «Веб-дизайн». Перед його виконанням доцільно ознайомити студентів з усіма функціональними можливостями ресурсу. Всі результати (відповіді) будуть

персоніфіковані, оскільки для внесення будь-яких змін користувач має пройти авторизацію. Без відповідної верифікації будь-якому користувачу буде доступний лише режим перегляду. Ця опція є досить зручною, оскільки надає можливість відслідкувати будь-які внесені зміни. Дошка FigJam також може бути використана для опитування відкритої форми, без надання правильних варіантів відповіді. Зокрема, після вивчення теми «Баланс. Види балансу» здобувачам освіти можна запропонувати розташувати на дошці види балансів та кожен з них підкріпити відповідним прикладом. Інтерактивна дошка FigJam може бути використана і для проведення етапу рефлексії на будь-якому занятті. Одна із можливих форм «Рефлексія 3–2–1», під час якої студенти мають перерахувати три факти, про які дізналися, два факти, які для них були неочікуваними і одне питання, яке в них залишилося.

Онлайн-дошка FigJam є інтерактивним інструментом для взаємодії всіх учасників освітнього процесу як у реальному часі, так і у асинхронній формі навчання. Перспективу подальших досліджень вбачаємо в урізноманітненні дистанційного навчання в закладах вищої освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

### Список використаних джерел

1. Васильєва Т., Котенко С. Проблеми і перспективи розвитку онлайн-освіти: монографія / за заг. ред. д-рки екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої. Суми : Сумський державний університет, 2023. 125 с.
2. Руденко Н., Широков Д. Застосування веб-квест-технології у підготовці майбутніх учителів початкової школи. *Молодий вчений*. 2020. № 10 (86). С. 151–157.
3. Соболева С. М. Кліпове мислення як соціально-психологічний феномен та його роль у навчально-пізнавальній діяльності студентів. *Теорія і практика сучасної психології*. 2019. Т. 2, № 3. С. 86–90.

## ОРГАНІЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ ДИЗАЙНУ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

### Балик Надія Романівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, nadbal@fizmat.tnpu.edu.ua

### Шмигер Галина Петрівна

кандидат біологічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, shmyger@fizmat.tnpu.edu.ua

У стратегічному плані діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року «Освіта переможців» зазначається про необхідність трансформації освітнього простору так, щоб він був комфортним і доступним, стимулював розвиток та інновації, забезпечував всім учасникам навчального процесу максимальні можливості для розвитку та самореалізації [3].

Поняття «навчальне середовище» включає як наповненість фізичного простору, так і контекстів культури, у яких навчаються учні та студенти, використання різноманітних комунікаційних засобів і каналів для створення взаємопов'язаного навчального середовища [2]. Оскільки учні можуть навчатися в різноманітних умовах, таких як позашкільні місця та навколишнє середовище, цей